درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

نمونه سوالات امتحانی دی ماه

آیا با بسته جهش کانون آشنا هستید؟

یکی از ابتکارات امسال کانون فرهنگی آموزش(قلم چی) بسته جهش می‌باشد که در ۳ حوزه ، فرایند آموزش شما را تکمیل خواهد کرد و باعث پیشرفت نمرات شما در مدرسه میشود.

✓ **آزمون های تشریحی کانون از دوم دبستان تا دوازدهم: با هدف تمرین بیشتر و بهبود نمرات در مدرسه و امتحانات نیمسال اول و دوم**

✓ **فیلم های آموزشی آفلاین پیشرفت: تدریس توسط مجرب ترین دبیران پرمخاطب کشور، منطبق بر برنامه آموزش و پرورش و کتاب درسی با هدف پیشرفت در مدرسه**

✓ **نرم افزار پلکان یادگیری: شامل آزمون‌های تستی و تشریحی در سطوح مقدماتی و پیشرفته، با امکان ساخت آزمون در هر سطح دشواری**

kanoonBook.ir

برای دریافت جایزه ویژه از کانون بوک و یا آشنایی بیشتر با بسته جهش کانون، عدد ۳۳ را به سر شماره ۹۰۰۰۸۴۵۱ ارسال کنید.

www.kanoon.ir

نام و نام خانوادگی:	**به نام خداوند جان و خرد**	**تاریخ: ۱۴۰۴/۹/۲۹**
نام پدر:	**اداره کل آموزش و پرورش استان فارس**	**ساعت:**
نام درس: علوم و فنون ادبی ۳	**مدیریت آموزش و پرورش شهرستان خرمبید**	**مدت آزمون: ۹۰دقیقه**
پایه: دوازدهم	**دبیرستان نمونه دولتی و شبانه روزی حضرت ولیعصر (عج)**	**تعداد سوال: ۳۲ تعداد صفحه: ۴**
رشته: ادبیات و علوم انسانی	**مهر مدرسه**	**نوبت آزمون: نیم سال اول**
نام دبیر : آقای نجفی		**نمره:**

ردیف	سوالات	بارم
	الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی ۴ نمره	
۱	درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید . الف) مجموعه آثار منظوم و منثور نشاط اصفهانی با عنوان گنجینه نشاط باقی است.( ) ب) مضمون شعر شاعران دورهء چهارم معاصر تا انقلاب اسلامی ، بیشتر نقد اجتماعی است .( )	۰/۵
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. الف) ..... در زمان نادرشاه و کریم خان زند، با همراهی چند تن دیگر از ادیبان، انجمن ادبی اصفهان را اداره می کرد. ب) از شاخصه های ارزنده ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است، ..... است.	۰/۵
۳	گزینه صحیح را انتخاب کنید. الف) مفصل ترین کتاب لغت زبان فارسی از کیست؟ ۱) ادیب الممالک فراهانی ۲) محمدتقی بهار ۳) علی اکبر دهخدا ۴) قائم مقام فراهانی ب) کدام درون مایه شعری در شعر شاعران عصر بیداری بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان گردید؟ ۱) آزادی ۲) وطن ۳) قانون ۴) توجه به مردم	۰/۵
۴	توضیح زیر مربوط به کدام شاعر یا نویسنده است؟ ««از معروف‌ترین نویسندگان و سیاست‌مداران بزرگ عصر مشروطه است که علاوه بر خدمات و اقدامات بزرگ سیاسی، در ادبیات نیز مؤثر بود، او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد.» :	۰/۲۵
۵	نام خالق هر کدام از آثار زیر را بنویسید. الف) خداوندنامه: ..... ب) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران:	۰/۵
۶	نام سراینده بیت زیر را بنویسید. « از خون جوانان وطن لاله دمیده از ماتم سرو قدشان سرو خمیده »	۰/۲۵
۷	در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به چه نوع رمان هایی بود؟	۰/۲۵
۸	چرا شاعران عصر بیداری به کاربرد جمله ها و ترکیب های زبانی توجه کمتری داشتند؟ ۲ مورد	۰/۵
۹	چه عاملی در شعر شاعران عصر بیداری زمینه را برای ظهور شعر نو فراهم کرد؟	۰/۲۵
۱۰	یکی از ضعف های تکنیکی در داستان های دوره مشروطه چیست؟	۰/۵

www.kanoon.ir

ب) موسیقی شعر ۶ نمره

۱۱	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید . «پس سوی کاری فرستاد آن دگر / تا از این دیگر شود او با خبر » الف : یک اختیار شاعری تغییر کمیت مصوت ها را مشخص کنید. ب: در پایهء آوایی چندم حذف همزه صورت گرفته است ؟ ۲ مورد	/۷۵
۱۲	مصوت بلند «و» در چه صورت همیشه بلند تلفظ می شود؟	۰/۲۵
۱۳	تقطیع مثال های زیر ، به صورتی که بین کمانک تقطیع شده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد ؟ الف: جادویی (- u -) : ب: شب و روز (u - - u): ج: تو گفتی (- - -) : د: ساقی ما (- u u -) :	۱
۱۴	در بیت زیر واژه ای بیابید که مصوت بلند«ی» در آن همواره کوتاه تلفظ می شود . « من نمی گویم زیان کن یا به فکر سود باش / ای ز فرصت بی خبر ، در هر چه هستی ، زود باش »	۰/۲۵
۱۵	در چه صورت ترکیب «روی ماه» با واژه «افشانیم» می تواند هم وزن باشد؟ (تقطیع کنید و درباره اختیار شاعری آن توضیح دهید.)	۰/۵
۱۶	وزن کدام مصراع با دیگر مصراع ها هم وزن نیست؟ الف) نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری ب) نهان کی ماند آن رازی کز او سازند محفل ها ج) چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست د) تو از هر در که باز آیی بدین خوبی و زیبایی	۰/۵
۱۷	باتوجه به بیت زیر جدول را کامل کنید. «پس از تعیین پایه های آوایی دو وزن آن را بنویسید» «دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند از گوشه ی بامی که پریدیم پریدیم» پایه های آوایی / مصرع اول و دوم / وزن اول / وزن دوم	۲
۱۸	وزن مناسب هر بیت را از ستون مقابل برگزینید. الف) به حسن خلق و وفاکس به یارما نرسد/ تو را دراین سخن انکار کار ما نرسد ب) آب زنید راه را هین که نگار می رسد/ مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد ج) ترک گدایی مکن که گنج بیابی/ از نظر رهروی که در گذر آید ۱.مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن ۲. مفتعلن فاعلات مفتعلن فع ۳. مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن	۰/۷۵

www.kanoonir

	ج) زیبایی شناسی (۶ نمره)	
۱۹	در بیت زیر دو آرایهء «بدیع معنوی» را نشان دهید. (کامل مشخص کنید.) « به تولّای تو در آتش محنت چو خلیل گوییا در چمن لاله و ریحان بودم »	۰/۵
۲۰	در کدام گزینه بیش از یک تلمیح می بینید؟ تلمیح های آن را مشخص کنید. الف) عشرتی دارم به یاد روی آن گل در قفس عشق افکنده است با یوسف به یک زندان مرا ب) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا	۰/۵
۲۱	زیبایی موجود در بیت زیر از هم نشینی کدام واژگان ایجاد شده است؟ نام آرایه حاصل از این هم نشینی چیست؟ هر کاو نظری دارد با یار کمان ابرو باید که سپر باشد پیش همه پیکان ها	۰/۵
۲۲	درباره تضمین موجود در بیت زیر توضیح دهید. چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت / شیوهء «جنات تجری تحتها الانهار» داشت »	۰/۵
۲۳	در کدام بیت نوع لف و نشر نامرتب است ؟ مشخص کنید. الف) روی و چشمی دارم اندر مهر او کاین گهر می ریزد آن زر می زند ب) دل و کشورت جمع و معمور باد ز ملکت پراکندگی دور باد	۰/۵
۲۴	تضاد و تناقض را در ابیات زیر بیابید و علت تناقض را بنویسید . الف) گفتی به غمم بنشین یا از سر جان برخیز / فرمان برمت جانا ، بنشینم و برخیزم ب) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای ؟ / من در میات جمع و دلم جای دیگر است	۰/۷۵
۲۵	درباره تلمیح موجود در بیت زیر توضیح دهید. گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد	۰/۵
۲۶	آرایه های «تلمیح»، «تضمین»، «مراعات نظیر»، «لف و نشر»، «تضاد» و «تناقض» را در ابیات زیر نشان دهید. الف) ناقه سنگین می رود در هر قدم گویی ز شوق روح مجنون چنگ در دامان محمل می زند( ) ب) افروختن و سوختن و جامه دریدن پروانه ز من، شمع ز من، گل ز من آموخت( ) ج) دستم نداد قوت رفتن به پیش دوست چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم( ) د) ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی از این باد ار مدد خواهی، چراغ دل بر افروزی( ) ه) بیداری زمان را با من بخوان به فریاد/ ور مرد خواب و خفتی/ رو سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن( ) ز) سخن در میان دو دشمن چنان گوی که اگر دوست گردند ، شرم زده نباشی .( )	۱/۵
۲۷	در عبارت زیر آرایه ی لف و نشر رابیابید و نوع آن را بنویسید . « دو کس دشمن ملک و دین اند : پادشاه بی حلم و زاهد بی علم .»	/۷۵

www.kanoon.ir

	د) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴نمره)	
۲۸	با توجه به عبارت زیر از «منشات قائم مقام فراهانی» برجسته ترین ویژگی ادبی و برجسته ترین ویژگی زبانی نثر این نویسنده را بنویسید. مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشته مراودت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی، طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مراودات را در بسته...» ویژگی ادبی:..... ویژگی زبانی:.....	/۵
۲۹	با توجه به سروده زیر به سوالات پاسخ دهید. غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم نیستی آزاد در ایران ویران ای قلم الف) سراینده این شعر کیست؟ ب) مصراع اول این سروده را از دیدگاه ادبی بررسی کنید. ه) درباره آرایه تلمیح موجود در این بیت توضیح دهید.	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵
۳۰	شعر زیر از ملک الشعرا بهار را از دیدگاه فکری بررسی کنید. از ملک ادب کارگزاران همه رفتند شو بار سفر بند که یاران همه رفتند آن گرد شتابنده که در دامن صحراست گوید چه نشینی که سواران همه رفتند داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند افسوس که افسانه سرایان همه رفتند اندوه که اندوه گساران همه رفتند یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران تنها به قفس ماند، هزاران همه رفتند خون بار بهار از مژه در فرقت احباب کز پیش تو چون ابر بهاران همه رفتند	۱
۳۱	متن زیر ازکتاب « چرند و پرند » دهخدا می باشد ،آن را از نظر ویژگی های زبانی و ادبی دوره ی بیداری بررسی نمایید . از هر مورد ۲ نمونه ذکر شود. « باری ؛ چه دردسر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت . حالا که می بیند آن روی کار بالا است؛ دست و پایش را گم کرده ؛ تمام آن حرفها یادش رفته . تا یک فراش قرمز پوش می بیند ؛ دلش می تپد . تا به یک ژاندارم چشمش می افتد ؛ رنگش می پرد . هی می گوید : امان از همنشین بد » .	۱
۳۲	«ویژگی رهایی از قید و بند ها در نثر مصنوع و فنی » مربوط به کدام یک از قلمرو های سه گانهء (زبانی ،ادبی،فکری)نثر دورهء بیداری است ؟	/۲۵
جمع	پیروز و سرافراز باشید.	۲۰

www.kanoon.ir

ردیف	کلید سوالات	بارم
	الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی ۴ نمره	
۱	الف) درست ب) درست	۰/۵
۲	الف) مشتاق اصفهانی ب) طنز سیاسی - اجتماعی	۰/۵
۳	الف) علی اکبر دهخدا ب) قانون	۰/۵
۴	قائم مقام فراهانی	۰/۲۵
۵	الف) صبای کاشانی ب) محمد تقی بهار	۰/۵
۶	عارف قزوینی	۰/۲۵
۷	رمان های تاریخی	۰/۲۵
۸	۱.اغلب شاعران صرفا به محتوا گرایش داشتند. ۲. برخی شاعران تسلط کافی برای ادبیات برای ادبیات کهن نداشتند. ۳. شاعران برای آگاه سازی مردم و انتشار آثار در روزنامه ها ناگزیر بودند به شتاب شعر بسرایند.	/۵
۹	گرایش به قالب های کم کاربرد یا نوین	۰/۲۵
۱۰	حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه های داستان و سخن گفتن او با خواننده که امروز کاربرد چندانی ندارد.	۰/۵
	ب) موسیقی شعر ۶ نمره	
۱۱	الف : سو هجای بلند است که کوتاه تلفظ می شود / ی در پایه ی اول که بلند تلفظ می شود ب: پایه سوم مصراع اول / پایه اول مصراع دوم ج: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن	۱
۱۲	مصوت بلند «و» در کلمات تک هجایی بو، مو، رو، جو و... هیچ گاه کوتاه نمی شود.	۰/۲۵
۱۳	الف: اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «و» در هجای دوم ب: اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در واو عطف هجای دوم ج: اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در پایان کلمهء تو د: اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «ی»	۱
۱۴	زیان	۰/۲۵
۱۵	اختیار زبانی بلند تلفظ کرد هجای کوتاه در هجای دوم «روی ماه» رو یِ ماه U ـــ ـــ ـــ	۰/۵
۱۶	ج	۰/۵
۱۷	دِل نی ست کَ بو تَر کِ چُ بَر خا ست نِ شی نَد ءَز گو شِ یِ با می کِ پَ ری دی م پَ ری دیم ـــ ـــ U U ـــ ـــ U U ـــ ـــ U U ـــ ـــ وزن ۱: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن وزن ۲:مستفعل مستفعل مستفعل فع لن؛ این وزن همسان برتری دارد	۲
۱۸	الف) ۳ ب) ۱ ج) ۲	۰/۷۵
	ج) زیبایی شناسی (۶ نمره)	
۱۹	آرایهء تلمیح : اشاره دارد به داستان حضرت ابراهیم – آرایهء مراعات النظیر بین کلمات (چمن –لاله -ریحان)	۰/۵

www-kanoon.ir

۲۰	ب) مصراع اول تلمیح به ماجرای حضرت ابراهیم (ع) و مصراع دوم تلمیح به حضرت موسی (ع)	۰/۵
۲۱	کمان، سپر، پیکان: مراعات نظیر	۰/۵
۲۲	تضمین بخشی از آیهء قرآن که در سوره های گوناگونی آمده است	۰/۵
۲۳	الف	۰/۵
۲۴	الف) فعل های بنشینم و برخیزم :تضاد ب: غایب بودن حاضر بودن را نقض می کند	۰/۷۵
۲۵	ماجرای حسین بن منصور حلاج چون مشایخ آن زمان حلاج را درک نمی کردند، همگی فتوا به قتل او دادند. حلاج را به جرم این که حقایق الهی را بر ملا می کند و همواره جمله معروف انا الحق را بر زبان می آورد به دار آویختند.	۰/۵
۲۶	الف) تلمیح ب) لف و نشر نامرتب ج) مراعات نظیر د) متناقض نما ه) تضمین ز) تضاد	۱/۵
۲۷	دشمن ملک = لف یک دشمن دین =لف دو پادشاه بی حلم = نشر یک زاهد بی علم = نشر دو مرتب	/۷۵
	د) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴نمره)	
۲۸	ادبی: نثر موزون و مسجع زبانی: عبارات کوتاه	۰/۵
۲۹	الف) نسیم شمال(سید اشرف الدین گیلانی) ب) شهر، تهران و قلم هر سه مجاز به معنی: مردم، ایران و سخن ج) تلمیح به آیه اول سوره قلم «نون والقلم و ما یسطرون»	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵
۳۰	شعر در فضای غم گرایانه سروده شده انسان های خوب و شایسته همه از دنیا رفتند و ایران خالی از افراد لایق شده و این سبب غم و اندوه شاعر شده؛ احساس تنهایی و ناامیدی؛ بی اعتباری دنیا؛ علاقه شاعر به ترک دنیا و مرگ به سبب نا امیدی	۱
۳۱	زبانی : ۱- در متن از ترکیبات و مثال های عامیانه استفاده شده است ۲- زبان آن ساده و دور از پیچیدگی های فنی و ادبی است . ادبی ۱- تکرار گفت ۲- کنایه	۱
۳۲	ادبی	/۲۵
	پیروز و سرافراز باشید.	